

Samhällskunskap år 9- Ekonomin, marknaden, samhället och de mänskliga rättigheterna

Läsårets första ämne är samhällskunskap och detta kommer att innefatta två delar. I den första delen kommer du att få bekanta dig med samhällets ekonomi och hur pengarna förs över mellan dess olika delar i ekonomiska kretslopp. I den andra delen ska de mänskliga rättigheterna behandlas och du kommer att få lära dig vad dessa innebär och vad som görs och kan göras för att bevara dessa. Du kommer att upptäcka att pengar, samhälle och de mänskliga rättigheterna är sammanlänkade genom faktorer som exempelvis makt och politik.

Arbetsområdets moment

Ämnesspecifika ord och begrepp inom området samhällsekonomi och mänskliga rättigheter.

Inom ekonomi, marknaden och samhället ska ni få förståelse för hur pengar cirkulerar i samhället och vad som påverkar samhällets ekonomi. Viktiga begrepp är exempelvis **högkonjunktur**, **lågkonjunktur**, **ekonomiska kretslopp**, **konkurrens**.

Inom mänskliga rättigheter ska du få förståelse för vilka de mänskliga rättigheterna är, få förståelse för vilka frivillighetsorganisationer som arbetar för mänskliga rättigheter, få förståelse för vad brott mot de mänskliga rättigheterna innebär samt få förståelse om barns rättigheter och FN:s roll gällande de mänskliga rättigheterna. Viktiga begrepp är exempelvis **konvention**, **deklaration**, **resolution**, **FN**, **WHO**, **krigsförbrytartribunal**.

Arbetssätt

Arbetet pågår v. 34-42 och utgår ifrån läroboken Samhälle idag 9 sid. 277-299 (samhällets ekonomi) samt sid. 377-395 (de mänskliga rättigheterna) men även andra källor som exempelvis filmer kommer att användas. I arbetet ingår gemensamma genomgångar, arbetsuppgifter, diskussioner.

Bedömning

Arbetsområdet examineras genom skriftligt prov, muntliga moment samt lektionsarbete. För att se de kunskapskrav som kommer att bedömas under momentet i samhällskunskap, se nästa blad. Det skriftliga provet sker v. 42 vilket också avslutar ämnet.

Tips

Tänk på att det betyg som du arbetar mot under höstterminen kommer att bli ditt slutbetyg för årskurs 9. Det betyder att det gäller att ta fart redan från början av momentet. Gör upp en planering över veckorna så att du slipper stress och har lättare att hinna med skolarbetet. Titta gärna på serien om Studieteknik som finns på UR.se som heter ORKA PLUGGA, där får du flera tips för hur du ska planera ditt pluggande.

Nu kör vi!

/Christian och Cissi

Kunskapskrav Samhällskunskap- Ekonomin, marknaden och samhället och de mänskliga rättigheterna

E	C	A
Eleven har grundläggande kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då enkla samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett i huvudsak fungerande sätt.	Eleven har goda kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då förhållandevis komplexa samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett relativt väl fungerande sätt	Eleven har mycket goda kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då komplexa samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett väl fungerande sätt.
Eleven kan föra enkla resonemang om hur individer och samhällen påverkas av och påverkar varandra och beskriver då enkla samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation	Eleven kan föra relativt väl utvecklade resonemang om hur individer och samhällen påverkas av och påverkar varandra och beskriver då förhållandevis komplexa samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.	Eleven kan föra välutvecklade och nyanserade resonemang om hur individer och samhällen påverkas av och påverkar varandra och beskriver då komplexa samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.
Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då enkla samband med enkla och till viss del underbyggda resonemang.	Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då förhållandevis komplexa samband med utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang.	Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då komplexa samband med välutvecklade och väl underbyggda resonemang.
Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med enkla resonemang och till viss del underbyggda argument och kan då i viss utsträckning växla mellan olika perspektiv.	Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med utvecklade resonemang och relativt väl underbyggda argument och kan då i förhållandevis stor utsträckning växla mellan olika perspektiv.	Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med välutvecklade resonemang och väl underbyggda argument och kan då i stor utsträckning växla mellan olika perspektiv.
Eleven redogör för de mänskliga rättigheternas innebörd och betydelse och ger exempel på hur de kränks och främjas i olika delar av världen.	Eleven redogör för de mänskliga rättigheternas innebörd och betydelse och ger exempel på hur de kränks och främjas i olika delar av världen.	Eleven redogör för de mänskliga rättigheternas innebörd och betydelse och ger exempel på hur de kränks och främjas i olika delar av världen.
Dessutom kan eleven redogöra för de nationella minoriteterna och deras särställning och rättigheter.	Ingen progression	Ingen progression
Eleven har grundläggande kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra enkla resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter, samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.	Eleven har goda kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra utvecklade resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.	Eleven har mycket goda kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra välutvecklade och nyanserade resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.
Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett i huvudsak fungerande sätt och för enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.	Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett relativt väl fungerande sätt och för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.	Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett väl fungerande sätt och för väl-utvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.